

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE
PLANT PROTECTION SOCIETY OF SERBIA

**MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA SUZBIJANJE ŠTETNIH
ORGANIZAMA - ISTOČNA PALEARKTIČKA REGIONALNA SEKCIJA**

**ВОСТОЧНО-ПАЛЕАРКТИЧЕСКАЯ СЕКЦИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ
ОРГАНИЗАЦИИ ПО БИОЛОГИЧЕСКОЙ БОРЬБЕ С ВРЕДНЫМИ
ЖИВОТНЫМИ И РАСТЕНИЯМИ (ВПРС МОББ)**

Međunarodni skup

**VI KONGRES O ZAŠTITI BILJA SA SIMPOZIJUMOM
O BIOLOŠKOM SUZBIJANJU INVAZIVNIH
ORGANIZAMA**

**VI СЪЕЗД ПО ЗАЩИТЕ РАСТЕНИЙ С
СИМПОЗИУМОМ БИОЛОГИЧЕСКИЙ КОНТРОЛЬ
ИНВАЗИВНЫХ ОРГАНИЗМОВ**

Zbornik rezimea - I
Сборник тезисов - I

Zlatibor - Srbija, 23 - 27. novembar, 2009. godine

Stalinski, M. G. ...

**Zbornik rezimea radova sa VI Kongresa o zaštiti bilja
Zlatibor, 23-27.novembar 2009.godine
I KNJIGA**

Izdavač:
Društvo za zaštitu bilja Srbije
11080 Beograd 80, Nemanjina 6; p.fah 123
E-mail: plantprs@eunet.rs
Internet: www.plantprs.org.rs

Za Izdavača:
Doc.dr Bojan Stojnić, predsednik Društva

ISBN oznake za kongresni materijal:

Opšti: ISBN 978-86-83017-16-4
I knjiga: ISBN 978-86-83017-17-1
II knjiga: ISBN 978-86-83017-18-8

Tiraž:
1200 primeraka

Realizacija: LEX GRAF, Beograd

SA
PF
PC
PF
PF
SE
PI

IF
M
3

Na inokulisanim listovima lubenice svi proučavani izolati, već poslije 48 časova, počinju da prouzrokuju pojavu tamnozelenih do mrkih pjega, vlažnog izgleda. Nakon 3–5 dana pjege se na listovima šire i spajaju, dobijajući karakterističan vlažan i uljast, poligonalan izgled, dok su listovi lubenice inokulisani vodom (kontrola) ostali nepromijenjeni. Posmatrane pod svjetlosnim mikroskopom bakterije proučavanih izolata uočavaju se u vidu kraćih štapića, zaobljenih krajeva, bez spora, koji se prema Gramu boje negativno. Na mesopeptonskoj podlozi svi proučavani izolati obrazuju blago ispupčene, sjajne i okruglaste kolonije, bjeličastokrem boje, dok na Kingovoj podlozi B stvaraju zeleni fluorescentni pigment. Rezultati LOPAT testova su (+ – – – +), dok je pri O/F testu metabolizma glukoze došlo do promjene boje samo u epruvetama bez parafinskog ulja, što je znak oksidativnog razlaganja glukoze od strane proučavanih izolata bakterije. Na osnovu rezultata dobijenih pomoću Biolog testa naši izolati su determinisani kao *Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans* sa vjerovatnoćom od 100% i indeksom sličnosti 0,915.

Prema tome, na osnovu dobijenih rezultata proučavanja patogenih, morfoloških, odgajivačkih i biohemijsko-fizioloških odlika ustanovili smo da naši izolati najveću sličnost ispoljavaju sa *Pseudomonas syringae* pv. *lachrymans* (Smith et Bryan) Young, Dye et Wilkie - prouzrokovačem poligonalne pjegavosti lišća lubenice, što je potvrđeno i Biolog testom za determinaciju fitopatogenih bakterija. Ovo je prvi nalaz ove bakterije kao patogena lubenice u Bosni i Hercegovini.

poster

19. OTPORNOST NEKIH GENOTIPOVA JAROG OVSA IZ KOLEKCIJE EODN PREMA *Puccinia coronata avenae*

Staletić Mirjana¹, Milovanović Milivoje¹, Jevtić Radivoje²

¹Centar za strna žita "Kragujevac", Kragujevac, Srbija

²Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad, Srbija

staleticm@kg.ac.rs

Prinos ovsa je povećan kod nas i u svetu zahvaljujući uvođenju u proizvodnju novih sorti. Veoma važan problem u oplemenjivanju i selekciji ovsa je otpornost prema bolestima, koje izazivaju smanjenje ukupne svetske proizvodnje ove kulture za 12% (Janjić et al., 1995). Danas se u svetu teži da se za suzbijanje bolesti što manje koriste pesticidi, a sve više otporne sorte.

Tokom 2002, 2003. i 2004. godine proučavana je otpornost nekih genotipova jarog ovsa iz kolekcije evropskog rasadnika za bolesti ovsa (EODN) osnovanog 1969. godine sa sedištem u Pragu (Šebesta et al.,

1995). u fazi odraslih biljaka u polju prema *Puccinia coronata avenae* u uslovima veštačkih inokulacija na oglednom polju Centra za strna žita u Kragujevcu. Tipovi infekcije su određivani po metodi (Stakman *et al.*, 1962.). Koeficijenti infekcije izračunavani su prema formuli (Levine i Basile, 1959). Biljke sa tipovima infekcije VR, R i MR pripadaju kategoriji otpornih, a sa tipovima infekcije MS i VS osetljivim.

U 2002. - 2004. godini 59,42% genotipova je bilo otporno. Najveći broj njih pripadao je kategoriji srednje otpornih (27,35%), nešto manje otpornih (19,81%), dok je vrlo otpornih bilo znatno manje (12,26%). Visok procenat (22,64%) je ispoljio intermedijarnost. Najmanje genotipova je bilo u kategoriji vrlo (3,77%) i srednje osetljivih (14,15%). U 2003. godini skoro svi genotipovi (96,22%) su bili otporni, a osetljivih nije bilo.

Prosečan koeficijent infekcije bio je najveći u 2004. godini i iznosio je 29,32%, a najmanji u 2003. godini (4,11%), dok je u 2002. godini iznosio 19,86%.

Može se istaći da su vrlo otporni genotipovi bili *A. sterilis* CAV 2648, *A. sterilis* WYR 343-1 i *A. sterilis* WYR 343-2 sa koeficijentom infekcije 0% i *A. fatua* CS 1 čiji je koeficijent infekcije bio 1%.

Međutim, selekcija na otpornost nije sama sebi cilj, potrebno je stvoriti otporne i visokoproduktivne sorte, a da bi se to postiglo, pri izboru roditelja za ukrštanje treba znati i njihove proizvodne osobine.

poster

20. MEĐUSOBNA ZAVISNOST FUZARIOTOKSINA U KONTAMINIRANOM ZRNU PŠENICE

Stanković Slavica¹, Lević Jelena¹, Ivanović Dragica¹, Krnjaja Vesna²

¹Institut za kukuruz „Zemun Polje“, Beograd - Zemun, Srbija

²Institut za stočarstvo, Beograd - Zemun, Srbija

Prema istraživanjima u svetu, oko 25% ukupno proizvedenih količina žita je kontaminirano mikotoksinima. Ovaj procenat postaje veći ako se uzmu u obzir pojedini mikotoksini, kao što su deoksinivalenol i fumonizini, ili ukoliko se uključe i neidentifikovani mikotoksini čije je prisustvo evidentno prema biološkim testovima. Najčešće izolovani toksini iz fuzarioznih zrna pšenice su deoksinivalenol i zearalenon, dok se povećana produkcija T-2 toksina i fumonizina povezuje sa sporadičnim pojavama njihovih producenata. Malobrojna istraživanja pokazuju da u produkciji pojedinih mikotoksina može postojati zavisnost i da se na osnovu koncentracije jednog toksina u uzorku može predvideti koncentracija drugog. Mada su u Srbiji vrste roda *Fusarium* najčešće izolovane iz zrna kukuruza i pšenice, ipak su brojnija ispitivanja o prirodnoj pojavi fuzariotoksina u stočnoj hrani nego u žitima. Prema literaturnim podacima najčešće je proučavana

ISBN 978-86-83017-17-1